

2015-03-12

Kommunfullmäktige
Östhammars kommun

Motion gällande Klarvattendammen i Dannemora

Läget

Invid Dannemora gruva finns en damm med namnet Klarvattendammen. Tidigare har gruvverksamheten tillämpad en s.k. våt malmprocess och då lett vatten fram och åter till dammen. Dammen har haft ett tillopp från det dike som avvattnar Karmdammen, en damm som finns beläget på andra sidan väg 292. Överskottsvatten från båda dessa har avvattnats till Dannemorasjön.

Någon gång har diket som ansluter Klarvattendammen lagts igen och stängt av tilloppet.

Klarvattendammen har under årens lopp kommit att utvecklats till en väl fungerande fågelsjö. Med fågelsjö menas en sjö med sådana skilda vattendjup att många fågelarter trivs och pro-
vianterar vid flyttningen. Vissa arter stannar för att häcka. En mycket rar fågelart är gråhake-
doppingen som under lång tid tillbaka häckat i dammen. Den fågeln har sin viktigaste
svenska förekomst i Västerbotten och Skåne. För övrigt häckar den i Finland och det stora
Ryssland. Men, och det är anmärkningsvärt, den finns sedan lång tid tillbaka i Dannemoras
Klarvattendamm.

En annan rar djurart värd att nämna är uttern som försett sig med fisk från Karmdammen och
antagligen också i Klarvattendammen. I vart fall har Trafikverket förstått det och anlagt ut-
terövergångar såväl vid Dannemoravägen som länsväg 292. Uttern, som enligt uppgift finns
kvar, är rödlistad, vilket förklarar myndighetens berömvärda åtagande. Rödlistningen innebär
att mark-, vägägare och andra ansvariga har skyldighet att vidta sådana åtgärder som skyd-
dar arten.

Vad som håller på att hända

Vattennivån i den isolerade Klarvattendammen sjunker och är nu på en sådan nivå att djurliv-
vet hotas. Hela dammen håller på att bli träskmark som ingen människa kan glädjas åt. Allra
minst de Dannemora- och Österbybruksbor, som promenerar längs dammens stränder och
längs cykelvägen som bildar en effektiv vall för vattnet i sjön, och som njuter av skrattmåsar-
nas grälände. För några år sedan fanns ett fågeltorn så att människor med sina kikare kunde
studera fågellivet. Fågeltornet brändes ned av en illasinnad för några år sedan och dammen
håller på att dö.

Invändningar

Förutom de invändningar som berör ansvarsfrågorna så menar några att Klarvattendammen
innesluter giftiga ämnen från gruvverksamheten och därför inte bör röras. Till dem kan jag
försäkra att det aldrig kommer att handla om att avvattna dammen, vilket skulle sprida de gif-
tiga ämnena, utan det handlar om att tillföra vatten. Skulle diket mellan Klarvattendammen
och vattendraget som avvattnar Karmdammens fungera, skulle Klarvattendammen fyllas
med vatten vid varje vårflood, vatten som sen dunstar under sommaren.

Till dem som menar att frågorna som berör Klarvattendammen förklarar de strävanden som finns angående hela det sjösystem som omger Österbytrakten, vill jag säga att Klarvattendammen inte är en del i detta vattenflöde. Dammen är endast en blindtarm i detta komplexa system.

Kommunstyrelsen har nyligen behandlat en skrivelse från en privatperson som föreslagit att kommunen skulle initiera en process i Mark- och Miljöödomstolen för att ändra på sakernas tillstånd för Klarvattendammen. Mot bakgrund av att det tidigare vidtagits åtgärder som förhindrat flödet till Klarvattendammen, uppenbarligen i strid med gällande vattendom, torde det vara ostridigt och dessutom enkelt att återställa flödet.

Motionen

Jag yrkar:

att möjligheterna för att höja vattennivån i Klarvattendammen i Dannemora utreds samt

att möjligheterna att söka bidrag för utredning och tänkbara åtgärder från instanser i Sverige och EU undersöks.

Christer Bohlin

Folkpartiet Liberalerna